

**BIULETYN
POLSKIEGO TOWARZYSTWA BADAŃ
NAD WIEKIEM OSIEMNASTYM**

Nr 5

2001

POLSKIE TOWARZYSTWO BADAŃ NAD WIEKIEM OSIEMNASTYM

Powstało w roku 1996

Towarzystwo jest członkiem Société Internationale d'Étude du Dix-huitième Siècle

Adres: ul. Nowy Świat 72, p. 125
00-330 Warszawa

NOWY Numer konta: PKO BP II Oddział Warszawa
68 10201026 122691009

Biuletyn redaguje: Anna Grześkowiak-Krwawicz
e-mail: krwawicz@ibl.waw.pl

Okładkę projektował Mateusz Chachulski

Walne Zebranie Członków Towarzystwa 6 listopada 2000

W zebraniu uczestniczyło 53 członków Towarzystwa, przewodniczył Tadeusz Namowicz. Na początku zebrania uczcili minutą ciszy zmarłych członków Towarzystwa profesor Zofię Libiszowską, profesora Stanisława Grzeszczuka i profesora Tadeusza S. Jaroszewskiego. Pierwszym punktem programu było wręczenie dyplomów Członkom Honorowym prof. prof. Zofii Sinko, Mieczysławowi Klimowiczowi i Jerzemu Michalskiemu. Sprawozdanie Zarządu przedstawiła sekretarz Towarzystwa Anna Grześkowiak-Krwawicz. Poinformowała, że Towarzystwo liczy obecnie 149 członków i wyraziła satysfakcję z wstąpienia do Towarzystwa kilku badaczy młodszego pokolenia wciąż słabo reprezentowanych w stowarzyszeniu. Przedstawiając prace Zarządu w poprzednim roku za sukces uznała wydanie pod patronatem Towarzystwa pierwszej książki – monografii bibliograficznej „Zabaw Przyjemnych i Pożytecznych” Elżbiety Aleksandrowskiej, co było możliwe dzięki dotacji KBN i współpracy z Instytutem Badań Literackich. Po raz pierwszy udało się wydać „Biuletyn” (nr 4) całkowicie z funduszu Towarzystwa. Sekretarz wyraziła nadzieję, że kolejny numer również zostanie opublikowany ze składek członkowskich (istotnie został). Przedstawiła następnie kontakty międzynarodowe Towarzystwa: opłacono składkę członkowską w ISECS, delegat Polski był na zebraniu Komitetu Wykonawczego w Lozannie, propozycja organizacji spotkania Komitetu w roku 2002 w Warszawie została przyjęta przez władze ISECS. Na zakończenie sekretarz podziękowała Tomaszowi Chachulskiemu za pomoc organizacyjno - edytorską i Magdalenie Górskiej za wsparcie techniczne. Sekretarz Komisji Wydawniczej Magdalena Górka poinformowała, iż zaplanowaną serię edycji krytycznych utworzy prawdopodobnie zbiór utworów poetyckich A.J. Czartoryskiego (opr. S. Kufel). Zakomunikowała również, iż Komisja podejmie działania związane z publikacją referatów z sesji *Ignacy Krasicki – w dwusetlecie śmierci*. Na zakończenie ponowiła zaproszenie członków Towarzystwa do współpracy z Komisją Wydawniczą. Prezes Towarzystwa Teresa Kostkiewiczowa przedstawiła informację o przygotowaniach do konferencji *Ignacy Krasicki – pisarz i środowisko. W dwusetlecie śmierci*, jak również o innych inicjatywach związanych z obchodami dwusetnej rocznicy śmierci wielkiego poety. W planach Komitetu Organizacyjnego jest między innymi 4 upamiętnienie Krasickiego wybiciem repliki medalu ofiarowanego pisarzowi w 1780 r. przez króla oraz tablicą w kościele Św. Krzyża w Warszawie. Sprawozdanie z organizacji obchodów rocznicowych zakończyła informacja, iż Towarzystwo spodziewa się wsparcia finansowego na te działania (m.in. edycja książki pokonferencyjnej) z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Składający sprawozdanie finansowe skarbnik Marian Skrzypek przedstawił bilans dochodów i wydatków Towarzystwa. Największe wydatki to publikacja książki E. Aleksandrowskiej (dotacja KBN), edycja „Biuletynu” i składka członkowska ISECS. Stwierdził, że dzięki składkom w dniu Walnego Zebrania stan konta poprawił się (szacował go na ok. 3500 zł) jednak wciąż wiele osób zalega ze składkami. Poruszył kwestię osób permanentnie niepłacących składek. Poprosił Zebranie o zajęcie stanowiska w sprawie skreślenia z listy Członków Towarzystwa najbardziej uporczywych dłużników. Po ożywionej dyskusji uczestnicy Zebrania na propozycję Tadeusza Namowicza w głosowaniu jawnym upoważnili Zarząd (52 głosy za i wstrzymujący się) do podjęcia tego typu kroków wobec członków - dłużników, jeśli monity okażą się nieskuteczne, szczególnie, gdy osoby te nie przejawiają żadnego zainteresowania sprawami Towarzystwa. Teresa Kostkiewiczowa jako delegat Towarzystwa na obrady Komitetu Wykonawczego ISECS w Lozannie złożyła sprawozdanie z obrad (patrz niżej). W dyskusji dominowały problemy edytorskie, tak jeśli chodzi o kwestie organizacyjne jak merytoryczne. Padła m.in. propozycja (Z. Zielińska, W. Kriegseisen) zorganizowania pod patronatem Towarzystwa spotkania na temat zasad edycji źródłowych. W części wolnych wniosków Bronisław Treger zaproponował stworzenie strony internetowej Towarzystwa. Część naukową Zebrania wypełnił wykład Jacka Staszewskiego *Wiek XVIII - wiek przemian*.

[na podstawie protokołu M. Górskiej]

International Society for Eighteenth-Century Studies
Société Internationale d'Étude du Dix-huitième Siècle

W dniach 20-24 września 2000 r. odbyło się w Lozannie doroczne spotkanie Komitetu Wykonawczego Międzynarodowego Towarzystwa Badań nad Wiekiem Osiemnastym (ISECS/SIEDS) zorganizowane staraniem szwajcarskiego Towarzystwa *Pro saeculo XVIII*. Spotkanie rozpoczęło się jednodniową konferencją na temat „Języki jako instrument komunikacji naukowej w XVIII w.”, w czasie której został m.in. wygłoszony referat dotyczący sytuacji w Polsce („Wielość języków w przestrzeni publicznej w Polsce XVIII w.”). Obrady Komitetu Wykonawczego otwarte zostały sprawozdaniami sekretarza generalnego i skarbnika. W wyniku analizy sytuacji finansowej Towarzystwa powołano Komisję do spraw finansowych, która ma zająć się planowaniem wydatków i poszukiwaniem środków na działalność Towarzystwa. W związku z rezygnacją dotychczasowego skarbnika wybrano na tę funkcję Jensa Haselera (Niemcy). Dalsza część obrad dotyczyła Międzynarodowego Kongresu ISECS w Los Angeles (2003) oraz najbliższych spotkań Komitetu Wykonawczego. Z powodu poważnych trudności organizacyjnych sprawa spotkania w 2001 roku w Rumunii została zawieszona, natomiast z zadowoleniem i akceptacją przyjęto przedstawioną przez delegata polskiego propozycję spotkania Komitetu w Polsce w roku 2002 oraz temat towarzyszącej spotkaniu konferencji „Wolność – dziedzictwo przeszłości czy idea oświecenia?” Omówiono sytuację organizacyjną seminariów młodych badaczy oświecenia i zaaprobowano „kartę” definiującą cele i charakter spotkań (spotkanie w tym roku w Genewie na temat idei Europy w XVIII wieku). W rezultacie dyskusji nad procedurami wyborów władz Międzynarodowego Towarzystwa utworzono „Komitet Kandydatur”, który przed upływem kadencji Komitetu winien zaproponować kandydatury i przedstawić je Zebraniu Generalnemu Członków. Przedstawione zostały też założenia i dokonania firmowanej przez ISECS serii wydawniczej „Collection Etudes Internationales sur le Dix-Huitième siècle” wydawanej w wydawnictwie Champion w Paryżu (wyszło 5 tomów, 7 przygotowywanych do druku). Ostatnia część zebrania poświęcona była dyskusji nad perspektywami rozwoju internetowej obsługi ISECS i przygotowaniem elektronicznego spisu członków.

[Teresa Kostkiewiczowa]

Z prawdziwym żalem zawiadamiamy, że zmarł członek założyciel naszego Towarzystwa profesor Tadeusz S. Jaroszewski (1931 - 2000), badacz kultury i architektury, wieloletni prezes Stowarzyszenia Historyków Sztuki, wychowawca wielu pokoleń historyków sztuki, popularyzator wiedzy o kulturze ziemiańskiej od klasycyzmu do współczesności.

PRACE OPUBLIKOWANE
PRZEZ CZŁONKÓW TOWARZYSTWA W ROKU 2000

(Wykaz obejmuje prace w części lub całości odnoszące się do wieku XVIII i początków wieku XIX)

KSIĄŻKI

Betlej Andrzej

- „*Abrysy budowli w różnych sposobach i kształtach*”. Nieznany zbiór XVIII wiecznych rysunków architektonicznych, Kraków 2000

Błaszke Marek

- *Obraz i naprawa Rzeczypospolitej w myśli społeczno-politycznej fizjokratyzmu Baudeau i Le Mercier de la Riviere*, Warszawa, IFiS PAN, 2000, s. 215

Butterwick Richard

- *Stanisław August a kultura angielska*, tłum. M. Ugniewski, red. nauk. P. Ugniewski, Warszawa,

IBL, 2000, s. 390

Chachulski Tomasz

- *Stanisław Konarski*, Warszawa, DiG, Towarzystwo im. Stanisława ze Skarbimierza, 2000, s. 97

Cieński Marcin

- *Pejzaże oświeconych. Sposoby przedstawiania krajobrazu w literaturze polskiej w latach 1770 - 1830*, Wrocław, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2000, s. 304

Friedrich Karen

- *The Other Prussia. Poland, Prussia and Liberty, 1454 -1772*, Cambridge University Press 2000

Grześkowiak-Krwawicz Anna

- *O formę rządu czy o rząd dusz? Publicystyka polityczna Sejmu Czteroletniego*, Warszawa, IBL, 2000, s. 404

Kufel Sławomir

- *Nad „Ziemiaństwem polskim” Kajetana Koźmiana. Interpretacje i konteksty*, Zielona Góra 2000, s. 97

Palkij Henryk

- *Sejmy 1736 i 1738 roku. U początków nowej sytuacji politycznej w Rzeczypospolitej*, Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego PAU, Kraków 2000, s. 257

Piotrowski Wojciech

- *Studia historyczno-literackie z oświecenia i romantyzmu*, Kielce-Piotrków Trybunalski, Wydawnictwo Filii WSP w Kielcach, 2000, s. 247

Ślusarska Magdalena

- *Paweł Ksawery Brzostowski*, Warszawa, DiG, Towarzystwo im. Stanisława ze Skarbimierza, 2000, s. 100

Tóth Ferenc

- *Ascension sociale et identité nationale. Intégration de l'immigration hongroise dans la société française au cours du XVIIIe siècle (1692 – 1815)*, Budapest, Officina Hungarica IX, 2000, s. 367

Wołoszyński Ryszard W.

- *Między tradycją a reformą. Nauczyciele w Polsce XVIII wieku*, Piotrków Trybunalski, Wydawnictwo Filii WSP w Kielcach, 2000

Zatorska Izabella

Les polonais en France 1696 - 1795. Bio-bibliographie provisoire, Varsovie, Atelier d'Imprimerie à l'Université de Varsovie, 2000, s. 170

ARTYKUŁY

Aleksandrowicz Alina

- *Z problematyki nowego wieku (wokół Świątyni Sybilli)*, „Wiek Oświecenia”, t. 16: 2000 13

Betlej Andrzej

- [z P. Krasnym], *Późnobarokowe wyposażenie snycerskie kościoła Bernardynów w Radecznicy*, [w:] *Sztuka dawnej Ziemi Chełmskiej i Województwa Bełskiego*, red. P. Krasny, Kraków 1999 [wyd. 2000]

- *Klasztor oo. Bernardynów w Sokalu. Źródła do XVII- i XVIII-wiecznych dziejów artystycznych klasztoru*, [w:] *Sztuka dawnej Ziemi Chełmskiej i Województwa Bełskiego*, red. P. Krasny, Kraków 1999 [wyd. 2000]

- *Nowe wiadomości na temat pałacu Sanguszków w Grodnie*, „Przegląd Wschodni”, z. 21: 1999 [wyd. 2000]

- *Degen (Architekten Familie)*, [w:] *Allgemeines Kuenstlerlexikon. Die bildenden Künstler aller Zeit und Volker*, Bd 25, Miinchen – Leipzig – London 2000

- *Kościół parafialny pod wezwaniem Wszystkich Świętych w Jaryczowie Nowym; Kościół parafialny p. w. Św. Mikołaja w Kościejowie; Kościół parafialny p. w. Św. Katarzyny w Zimnej Wodzie*, [w:] *Materiały do dziejów sztuki sakralnej*, red. J.K.Ostrowski, *Kościóły i klasztory rzymskokatolickie dawnego województwa ruskiego*, t. 1, cz. 8: Kraków 2000

Blaszke Marek

- *Claude Dupin – Krytyk Montesquiego i prefizjokrata*, „Wiek Oświecenia”, t. 16: 2000

Bochenek-Franczakowa Regina

- *L'image de Paris dans le récit de la Révolution (1789 -1800)*, [w:] *Paris en France et ailleurs, jadis et aujourd'hui*, Kraków 2000

- *L'éducation du „prince fait pour regner” selon Madame de Genlis: réalité et fiction*, [w:] *Etudes sur le XVIII siècle, XVIII: Portraits de femmes*, Bruxelles 2000

- „*Un mot au lecteur*”: *les préfaces des aevres narratives de la Révolution*, „Romanica Cracoviensia”, t.1: 2000

Bratuń Marek

- *Die polnische Deutschlandreise in der zweiten Hälfte des 18. Jahrhunderts am Beispiel von Graf Michael Georg Mniszechs Reisebeschreibung 1765*, „Das achtzente Jahrhundert”, Jg 24, Ht 1: 2000

- *General Józef Mniszech wolnomularzem. Nieznany list Józefa Mniszcha do Kazimierza Rzewuskiego*, „Ars Regia”, r. 7/8 (1998/1999), nr 13/14 [wyd. 2000]

Butterwick Richard

- *King Stanisław August Poniatowski as a Religious Latitudinarian*, [w:] *Proceedings of the Commission Internationale d'Histoire Ecclesiastique Comparée*, Lublin 1996, t. 3: *Churches*

- *States – Nations in the Enlightenment and in the Ninetheenth Century*, red. M. Filipowicz, Lublin 2000

- *Progress and Violence in the Thought of the Polish Enlightenment*, [w:] *Progres et violence au XVIIIe siecle*, red. D. Dawson, V. Cossy, „International Eighteenth-Century Studies”, t. 3: Paris 2000

- „*Król z narodem, naród z królem*”. *Porównanie Stanisława Augusta Poniatowskiego i Ludwika XVI w latach 1788-1792*, „Wiek Oświecenia”, t. 16: 2000

Bystydzińska Grażyna, „*The Boundless Landscape*”: *The poetic Landscape in James Thomson's „The Seasons*”, [w:] *Anglica. Crosscurrents: Literature, Culture and Language. Essays in honour of Professor Irena Dobrzycka*, red. A. Weseliński, J. Wełna, Warszawa 2000

Chachulski Tomasz

- „*śółta szlafmyca albo kolęda na Nowy Rok*”, [w:] *Dramaty Franciszka Zabłockiego – interpretacje*, red. M. Cieński, T. Kostkiewiczowa, Wrocław 2000

- *O „Odjeździe”*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red; T. Chachulski, Wrocław 2000

Cieński Marcin

- *Pejzaż w poezji Franciszka Karpińskiego. Staropolska tradycja i sentymtalne nowatorstwo*, [w:] *Muzy i Hestia. Studia dedykowane Profesor Ludwice Ślękowej*, red. M. Cieński, J. Sokolski, Wrocław 1999 [wyd. 2000]

- „*Ojciec dobry*”: *Diderot i Zabłocki*, [w:] *Dramaty Franciszka Zabłockiego – interpretacje*, red. M. Cieński, T. Kostkiewiczowa, Wrocław 2000

- „*Powązki*”: *próba lektury*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Czeppe Maria

- „*Tytularne*” *urzędy ziemskie w czasach Augusta III*, „Kwartalnik Historyczny”, r. 106: 15 2000, z. 3

Czerniakowska Małgorzata

- *Związki króla Stanisława Augusta i uczonych z jego kręgu z Royal Society w Londynie*, Gdańsk, Oddział Gdański TPK, Komisja Historyczna GTN, 2000 (broszura)

Czyż Antoni

- *Drzewka Naruszewicza*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Dębowski Marek

- *L'éducation conjugale et sa dérison dans le théâtre polonais des Lumières*, [w:] *Texte et*

théâtralité. Mélanges en honneur du Professeur Jean Claude, Nancy 2000

Dukwicz Dorota

- *Ambasador Otto Magnus von Stackelberg wobec króla Stanisława Augusta w przededniu sejmku rozbiorowego w latach 1773-1775*, „Wiek Oświecenia”, t. 15: 1999 [wyd. 2000]

Dygdała Jerzy

- *U początków polityki wewnętrznej Stanisława Augusta w latach 1764-1768 (na przykładzie Prus Królewskich)*, „Wiek Oświecenia”, t. 15: 1999 [wyd. 2000] – *Grabowscy w Prusach Królewskich i w Wielkopolsce w XVIII wieku, jako przykład kariery rodziny szlacheckiej*, [w:] „Miscellanea Historico-Archivistica”, t. 11: 2000

- *Die Politik Österreichs gegenüber Pohlend während des Interregnums im Jahre 1733*, [w:] *Polen und Österreich im 18 Jahrhundert*, hrsg. W. Leitsch, S. Trawkowski, W. Kriegseisen, Warszawa 2000

Friedrich Karen

- *Cives Cracoviae. Bürgertum im frühneuzeitlichen Krakau zwischen Stadtpatriotismus und nationaler Pluralität*, [w:] *Krakau, Prag und Wien. Funktionen von Metropolen um frühmodernen Staat*, red. M. Dmitrieva, K. Lambrecht, Stuttgart 2000

Gierowski Józef

- *Prymasi polscy w XVIII wieku*, [w:] *Służcie Panu z Weselem*, Księga jubileuszowa ks. kardynała Henryka Gulbinowicza, red. I. Dec, t. 2: Wrocław 2000

Goldberg Jakub

- *Leipziger Theologen gegen die Ritualmordprozesse: Das Gutachten vom Jahre 1714*, „Herbergen der Christenheit. Jahrbuch für deutsche Kirchengeschichte”, t. 23: 2000

Górska Magdalena

- *Konieczność śmierci. Refleksja na temat upadku Polski w piśmiennictwie końca XVIII wieku*, „Pamiętnik Literacki”, t. 41: 2000, z. 3

- „Balon”, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Grześkowiak-Krwawicz Anna

- *U początków czarnej i białej legendy Stanisława Augusta*, „Wiek Oświecenia”, t. 15: 1999 [wyd. 2000]

- *O recepcji idei umowy społecznej w Polsce w czasach stanisławowskich*, „Czasopismo Prawno-Historyczne”, t. 52: 2000, z. 1/2

Hamanowa Monika

- *La condition feminine en Pologne au debut du XIX siècle*, [w:] *Emancipation – réforme – révolution, Hommage à Marita Gilly*, Besançon 1999

Janeczek Stanisław

- „*Fides et ratio*” w podręcznikach epoki oświecenia, „*Studia Sandomierskie*” 6: 1990 – 1996 [wyd. 2000]

Judkowiak Barbara

- *Alexandre le Grande et Jules César – la communauté du patrimoine méditerranéen dans la littérature polonaise (jusqu'au XVIIIe siècle)*, [w:] *Les grandes hommes des autres. Actes du Xe Colloque Poznań – Strasbourg des 4 – 6 novembre 1998*, red. M. Serwański, Poznań 2000

- „*Doktor z musu*” niedoceniony, [w:] *Dramaty Franciszka Zabłockiego – interpretacje*, red. M. Cieński, T. Kostkiewiczowa, Wrocław 2000

- *Wokół wiersza w dramatach muzycznych Józefa Andrzeja Załuskiego (1702 – 1774)*, [w:] *Opera polska w XVIII i XIX wieku*, red. M. Jabłoński, J. Stęszewski, J. Tatarska, „*Poznańskie Studia Operowe*”, t. 2: Poznań 2000

- *Teatr i dramat jezuitów*, „*Kronika Miasta Poznania*”, 2000, z. 3

Kaczyński Paweł

- „*Balon*” – zapiski z lektury, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Kadulska Irena

- *W nowogrodzkiej szkole. Rok 1811*, [w:] *Adam Mickiewicz i kultura światowa. Materiały z*

Międzynarodowej konferencji Grodno – Nowogródek, ks. 1, red. S. Makowski, E. Szymanis, Warszawa 1999 [wyd. 2000]

- *III. Várnai Ulászló – Lengyelország és Magyarország Királya Waclaw Rzewuski hetman életműveben*, [w:] *A Magyar Színház Születése*, Miskolci Egyetemi Kiadó 2000

- *Les themes bibliques et religieux dans le theatre jesuite polonais*, „Theatre – Opera – Ballet. Bilingual European Review”, 1997, nr 4-5: Gdańsk 2000

Karpowicz Mariusz

- *Santa Domenica in Calanca. Addenda*, „*Quaderni Gngionitariani*”, 79: 2000, nr 2

- *Elmi ticinesi. Il campanile della chiesa di S. Giorgio a Caro na*, „*Arte et Storia*”, I, nr 2

- *Bartolomeo Rusca a Lugano. Il ciclo di affreschi sconosciuto a Palazzo Riva*, „*Arte e Storia*”, I, nr 3

- *Flora Farnese w polskiej sztuce nowożytnej*, [w:] *Mit Odysa w Gdańsku. Antykizacja w sztuce polskiej*, red. T. Grzybkowska, Gdańsk 2000

- *Artysta warszawski Roch Solari*, „*Roczniki Humanistyczne KUL*”, t. 47: 1999, z. 4 [wyd. 2000]

Klimowicz Mieczysław

- „*Epitaphium Libertatis Poloniae*” Ignacego Krasickiego kontynuacją tradycji staropolskiej, [w:] *Muzy i Hestia. Studia dedykowane Profesor Ludwice Ślękowej*, red. M. Cieński, J. Sokolski, Wrocław 1999

- *Podstawowe dylematy tekstologiczne „Cudu albo Krakowiaków i Górali” Bogusławskiego*, „*Wiek Oświecenia*”, t. 16: 2000

Kostkiewiczowa Teresa

- *Myśl moralna Seneki w poezji polskiej XVIII wieku*, „*Pamiętnik Literacki*” 2000, z. 1

Kowalewska Danuta

- *O „Pieśni ciarłatańskiej na jarmarku”*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Kriegseisen Wojciech

- *Die Dissidenten in den sechziger Jahren des 18. Jahrhunderts und die Epoche der Ersten Teilung Polens*, [w:] *Polen und Österreich im 18 Jahrhundert*, hrsg. W. Leitsch, S. Trawkowski, W. Kriegseisen, Warszawa 2000

- *Likwidacja świątyni ewangelickiej w Lubeczu. Przyczynek do dziejów Kościoła Ewangelicko-Reformowanego w Wielkim Księstwie Litewskim w pierwszej połowie XVIII wieku*, [w:] *Kulturu sankirtos*, red. Z. Kiaupa i in., Vilnius 2000

- *Miłosierdzie czy opieka społeczna? Działalność opiekuńcza w Jednocie Ewangelicko-Reformowanej Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVIII wieku*, [w:] *Charitas. Miłosierdzie i opieka społeczna w ideologii, normach postępowania i praktyce społeczności wyznaniowych w Rzeczypospolitej XVI – XVIII wieku*, red. U. Augustyniak, A. Karpiński, Warszawa 1999

- *Dobra słuckie wojewody wileńskiego Karola Stanisława Radziwiłła „Panie Kochanku” w 1767 roku*, „*Miscellanea Historico-Archivistica*”, t. 11: 2000

Lityński Adam

- *Konstytucja moralna*, [w:] *Wielka encyklopedia prawa*, Białystok – Warszawa 2000

Łossowska Irena

- *Zdzisław Libera (1913 – 1998). Wspomnienia pośmiertne*, „*Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego*”, LXI: 1998 [wyd. 2000]

Łukaszewicz Justyna

- *Zabłocki jako tłumacz Destouches 'a i La Chaussé'ego*, [w:] *Dramaty Franciszka Zabłockiego – interpretacje*, red. M. Cieński, T. Kostkiewiczowa, Wrocław 2000

Magryś Roman

- *Trembecki i chwyt poetycki*, „*Zeszyty Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie*”, Seria Filologiczna – Historia Literatury 6, nr 37: 2000

- „*Filiżanka*” z perspektywy hermeneutycznej i semiotycznej, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Maksimowicz Krystyna

- Zagadkowe autorstwo poematu „*Supplex libellus populorum ad reges*”, „Napis”, seria 6: 2000

Matuszewska Przemysława

- *Zabobonnik – próba lektury*, [w:] *Dramaty Franciszka Zabłockiego – interpretacje*, red. M. Cieński, T. Kostkiewiczowa, Wrocław 2000

Matyaszewski Paweł

- *Joseph de Maistre et Montesquieu: approche biographique*, „Cahiers de l'Association Internationale des Etudes Françaises”, m 52: mai 2000

- *Edmund Burke et les Lumières*, „Lubelskie Materiały Neofilologiczne”, 24/ 2000

Michalski Jerzy

- *Od wrogości do przyjaźni: Czartoryscy wobec Karola Radziwiłła „Panie Kochanku”*, „Miscellanea Historico-Archivistica”, t. 11: 2000

- *Wokół powrotu Karola Radziwiłła z emigracji pobarskiej*, „Kwartalnik Historyczny”, r. 106: 1999, nr 4

- *Zagadnienie reformy sądownictwa i prawa sądowego w początkach panowania Stanisława Augusta*, „Czasopismo Prawno-Historyczne”, t. 52: 2000, z.1/2

Müller Michael G.

- *Tolerancja religijna a sprawa dysydentów w Polsce w drugiej połowie XVIII wieku*, „Wiek Oświecenia”, t. 15: 1999 [wyd. 2000]

Namowicz Tadeusz

- *O tłumaczeniu pism Johanna Geорга Hamanna na język polski jako problemie transferu kulturowego*, [w:] *Problemy komunikacji międzykulturowej. Lingwistyka, translatoryka, glottodydaktyka*, Warszawa 2000

- *Goethe und die europäische Malerei*, [w:] *Goethe: Vorgaben, Zugänge, Wirkungen*, red. W. Stellmacher, L. Tamóí, Frankfurt am Mein 2000

- *Cellini, Winckelmann und Hackert. Zur Problematik der Künstlervitae Goethes*, [w:] *Resonanzen*, red. S. Foering, W. Maierhofer, P.P. Riedl, Würzburg 2000

Norkowska Aleksandra

- *Urodzinowy podarunek dla króla – „Do Stanisława Augusta [...] w dzień urodzenia 1771”*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Olszewski Henryk

- *Sejm grodzieński 1793 jako forum konfliktów ideowych*, „Czasopismo Prawno-Historyczne”, t. 52: 2000, z. 1/2

Parkitny Maciej

- *Retoryka oświeceniowego projektu grantu („Memoriał względem pisania historii narodowej”)*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Piotrowski Wojciech

- *Jan Potocki i jego „Rękopis znaleziony w Saragossie” bohaterami literackimi*, „Prace Polonistyczne”, nr 5: 2000

- *Źródła motywu homunkulusa w „Fauście” J.W.: Goethego i jego ciągi dalsze w wybranych tekstach literatury europejskiej i polskiej*, [w:] *Postacie i motywy faustyczne w literaturze polskiej*, t. I: Białystok 1999 [wyd. 2000]

Pokrzywniak Tomasz

- *O satyrze „Głupstwo”*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Polanowska Jolanta

- *„Lettre d'un étranger sur le Salon 1787” Stanisława Kostki Potockiego – tekst z pogranicza sztuki i polityki*, „Ikonotheka. Prace Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego”, t. 14: 2000

Puchowski Kazimierz

- *Collegia Nobilium Societatis Jesu: Education of the Political Elite in Poland 1746 – 1773*, [w:] *Educational Reform in National and International Perspectives: Past, Present and Future*, ed. Cz. Majorek, EJ. Johanninger, Wydawnictwo Oddziału PAN w Krakowie, Prace Komisji Nauk

Pedagogicznych 21, Kraków 2000

- *Between orator christianus and orator politicus. Historical Education and Books in Jesuit Colleges in Poland and Lithuania (1565 – 1773)*, [w:] *Books and Education. Abstract Book ISCHE XXII*, 6 – 9: september 2000

Pusz Wiesław

- *W kręgu biletu poetyckiego. Warsztatowe popisy literatów skupionych wokół Ignacego i Stanisława Kostki Potockich*, [w:] *Sztuka pisania listów. O liście polskim w wieku XIX*, red. E. Dąbrowicz, J. Sztachelska, Białystok 2000

- *O „prawdziwym szlachectwie” monolog w szerszym gronie*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Rippel Rafał

- *O „Hymnie do Słońca”*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Rosset François

- *Tout a des limites en ce pays, y compris la Révolution. Variations sur la notion de „limite” dans la Suisse romande des Lumières*, [w:] „Dossier Helvetik” V/VI: *Blicke auf die Helvetik*, red. C. Simon. Bale 2000

- *Poétique des nations dans „Corinne ou l’Italie*, [w:] „*Une mélodie intellectuelle*”. „*Corinne ou l’Italie*” de Germaine de Staël, red. C. Planté, C. Pouzoulet, A. Yaillant, Montpellier 2000

Rottermund Andrzej

- *Polski grand tour, czyli problem królewskiej podróży do Italii*, „*Wiek Oświecenia*”, t. 15: 1999 [wyd. 2000]

Ryba Janusz

- *Stanisław August Poniatowski i jego niesforny poddany – Jan hrabia Potocki*, „*Wiek Oświecenia*”, t. 15: 1999 [wyd. 2000]

Salmonowicz Stanisław

- *La tolerance religieuse dans le „modèle polonais” XVI – XVIII siècles*, [w:] *350 anniversaire des Traités de Westphalie 1648 -1998. Une genèse de l’Europe, une société à reconstruire*, ed. J.P. Kintz, G. Livet, Strassbourg 1999

- *Procesy o czary w Polsce. Próba rozważań modelowych*, [w:] *Prawo wczoraj i dziś. Studia dedykowane profesor Katarzynie Sójce-Zielińskiej*, red. G. Bałtruszajtis, Warszawa 2000

- *La Codification pénale des Lumières. Programme et réalisation*, [w:] *Law in History*, t. L: Lublin 2000

- *Krise und Reform des Schulwesens in Polen im XVIII Jahrhundert*, [w:] *Polen und Österreich im 18. Jahrhundert*, Hrsg. W. Leitsch, S. Trawkowski, Warszawa 2000

Skrzypek Marian

- *Dylematy dobra i zła w filozofii francuskiego oświecenia. Rozważania w związku z książką Bronisława Baczkii „Job mon ami” (Paris 1997)*, „*Wiek Oświecenia*”, t. 15: 1999 [wyd. 2000]

- *L’Ethocratie du baron d’Halbach: un best-seller de la littérature clandestine polonaise*, [w:] *Materia actiosa. Antiquité, Age classique, Lumières. Mélanges en l’honneur d’Olivier Bloch*, Paris 2000

- *Lukrecjusz w poezji filozoficznej polskiego oświecenia*, „*Przegląd Humanistyczny*” 2000, nr 3

Skuncke Marie-Christine

- *Den svenska demokratidebaten 1766 – 1772 [szwedzkie dyskusje o demokracji]*, [w:] *Ordets makt och tankens frihet*, red. R. Boström Andersson, Uppsala 1999

Stasiewicz Krystyna

- *Uniwersalność i kontrowersyjność Ignacego Krasickiego*, „*Posłaniec Warmiński*” 2000, nr 19

Stasiewicz-Jasiukowa Irena

- *Zrozumieć sens historii. O Profesor Zofii Libiszowskiej*, „*Analecta*”, r. 9: 2000, z. 2

Ślusarska Magdalena

- *Muza litewska Stanisławowi Augustowi albo o „litewkości” króla*, „*Wiek Oświecenia*”, t. 15: 1999 [wyd. 2000]

Timofiejew Artur

- *Powieści Cypriana Godebskiego wobec konwencji powiastki oświeceniowej*, „Pamiętnik Literacki” 1999, z. 3 [wyd. 2000]
- *Kategoria „przekonania wewnętrznego” i jej wpływ na oświeceniowe struktury wypowiedzi w twórczości Cypriana Godebskiego*, [w:] *Na przelomie oświecenia i romantyzmu. O sytuacji w literaturze polskiej lat 1793 – 1830*, red. P. Śbikowski, Rzeszów 1999
- *Czyn wolnościowy Legionów i jego znaczenie historyczne w ujęciu Cypriana Godebskiego*, [w:] *Z epoki Legionów i Mazurka Dąbrowskiego*, red. W. Śladkowski, Lublin 2000

Tóth Ferenc

- *Sabaria Sanctii Martini*, „Bar” 1999/4 – 2000/1
- *Migration et identité. Le cas des immigrés hongrois en France au cours du XVIIIe siècle*, [w:] *Regions – Nations – Europe. Conditions et perspectives historiques, culturelles et politiques. Actes du colloque de Szeged 25 - 26 octobre 1999*, Szeged-Angers 2000
- *Le culte de Saint Martin et Szombathely au cours des deux siècles précédents*, [w:] *Szent Márton (316 – 397) emléke. Documenta Savariensia I*, Szombathely 1999

Treger Bronisław

- *Kaznodzieja i prześmiewca. Uwagi o niektórych zagadnieniach życia i twórczości F.S. Jezierskiego*, „Napis”, seria 5: 1999
- *„Gowórek herbu Rawicz ...” a niektóre właściwości metody pisarskiej F.S. Jezierskiego*, „Napis”, seria 6: 2000

Triaire Dominique

- *Histoire et écriture dans les „Mémoires” de Stanislas Auguste*, „Wiek Oświecenia”, t.15: 1999 [wyd. 2000]
- *Le duc de Richelieu à Odessa*, [w:] *Hellénisme et Hippocratisme dans l’Europe méditerranéenne: autour de D. Coray. Actes du colloque tenu à Montpellier en 1998*, 2000

Wolska Barbara

- *Cykle pamfletów wierszowanych w okolicznościowej literaturze politycznej polskiego Oświecenia*, [w:] *Zyklusdichtung in den slavischen Literaturen. Beiträge zur Internationalen Konferenz, Magdeburg, 18 – 20. März 1997*, Frankfurt 2000
- *Pan i pies – król i poeta. O „wierszach w materiach politycznych „Stanisława Trembeckiego z lat 1793 – 1798*, „Napis”, seria 6: 2000
- *O „Hymnie do słońca”*, [w:] *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław 2000

Zajewski Władysław

- *Spór o konfederację barską*, „Universitas Gedanensis”, r. 12: 2000, nr 1-2

Zakrzewski Andrzej J.

- [z M. Skwarczyńską], *Stanisław Leszczyński i jego dzieła w piśmiennictwie francuskim XIX i XX wieku*, „Biuletyn Instytutu Filozoficzno-Historycznego WSP w Częstochowie”, nr 2417: 2000

Zatorska Izabella

- *La France des voyageurs polonais*, [w:] *La France et la Pologne: Histoire, Mythes, Représentations*, dir. P. Lavocat, Lyon 2000
- *Hospitalité et alterite: de l’utopie à l’histoire*, [w:] *L’Hospitalité au XVIIIe siècle*, dir. A. Montadon, Clermont-Ferrand 2000

Zernack Klaus

- *Stanisław August Poniatowski – osobowość i epoka. (Uwagi o stanie badań)*, „Wiek Oświecenia”, t. 16: 2000

Zielińska Teresa

- *Noble Women’s Property Rights in the 16th – 18th centuries in Polish – Lithuanian Commonwealth*, „Acta Poloniae Historica”, t. 81: 2000
- *Zarys dziejów rodu Potockich herbu Pilawa* [w:] *Ogrody rezydencji magnackich XVIII – XIX wieku w Europie środkowej i wschodniej oraz problemy ich ochrony. Ogrody Potockich*, „Ogrody” 8 (14): 2000

Zielińska Zofia

- *Geneza upadku orientacji rosyjskiej u progu Sejmu Czteroletniego w opinii ambasadora Stackelberga*, „Wiek Oświecenia”, t. 15: 1999 [wyd. 2000]
- *Głos rosyjskiego arystokraty o Polsce (1766)*, „Miscellanea Historico-Archivistica”, t. 11: 2000
- *Rosja wobec polskich planów aukcji wojska w 1738 r.*, „Kwartalnik Historyczny”, r. 107: 2000, nr 3
- *Stanisław August i Otto Stackelberg u progu wojny rosyjsko-tureckiej (marzec – październik 1787)*, „Kwartalnik Historyczny”, r. 107: 2000, nr 4

Żbikowski Piotr

- *Stanisław Konarski. W trzechsetlecie urodzin*, „Ruch Literacki”, r. 41, 2000, z. 2
- *Cztery redakcje początku Pieśni II „Ziemiaństwa polskiego” Kajetana Koźmiana*, [w:] *Od średniowiecza ku współczesności. Prace ofiarowane Jerzemu Starnawskiemu w pięćdziesięciolecie doktoratu*, red. J. Okoń, M. Kuran, Łódź 2000
- *Romantyczne kreacje bohatera we wczesnej twórczości Juliana Ursyna Niemcewicza*, „Prace Polonistyczne”, *U zbiegu stuleci*, seria 4: 2000

PRACE ZBIOROWE

- *Benjamin Constant en l'an 2000: nouveaux regards. Actes du colloque du XXe anniversaire de l'Institut et de l'Association Benjamin Constant, Lausanne, 7 – 8 mai 1999*, „Annales Benjamin Constant” 23 – 24: 2000
- *Czytanie Naruszewicza. Interpretacje*, red. T. Chachulski, Wrocław, Ossolineum, 2000
- *Dawni pisarze polscy od początków piśmiennictwa do Młodej Polski. Przewodnik biograficzny i bibliograficzny*, t. I: A – H, Warszawa 2000 [hasła oświeceniowe i redakcja działu oświecenie E. Aleksandrowska]
- *Dramaty Franciszka Zabłockiego – interpretacje*, red. M. Cieński, T. Kostkiewiczowa, Wrocław 2000, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego
- *Muzy i Hestia. Studia dedykowane Profesor Ludwice Ślękowej*, red. M. Cieński, J. Sokolski, Wrocław 1999
- *Polen und Österreich im 18 Jahrhundert*, hrsg. W. Leitsch, S. Trawkowski, W. Kriegseisen, Warszawa 2000

EDYCJE ŹRÓDŁOWE

- Baka J., *Uwagi*, opr. A. Czyż, A. Nawarecki, Lublin, „Test”, 2000
- Beniśawska K., *Pieśni sobie śpiewane*, wyd. T. Chachulski, *Biblioteka Pisarzy oświecenia*, t. 2: Warszawa, Wydawnictwo IBL, Towarzystwo „Pro Cultura Litteraria”, 2000
- Jezierski ES., *Dwa wystąpienia trybunalskie*, opr. B. Treger, „Napis”, seña 5: 1999
- Jezierski F.S., *Gowórek herbu Rawicz, wojewoda sandomirski. Powieść z widoku we śnie*, opr. B. Treger, „Napis”, seria 6: 2000
- *Książka polska w ogłoszeniach prasowych XVIII wieku. Źródła*, T. 4: Od „Nowin Polskich” do „Wiadomości Warszawskich” 1729 - 1773, wyd. S. Grzeszczuk, D. Hombek, pod red. Z. Golińskiego, cz. 1: *Od „Nowin Polskich” do „Kuriera Warszawskiego” 1729 – 1764*, cz. 2: *„Wiadomości Warszawskie” 1765 -1773*, aneks 2: 1774 – 1775, Kraków, „Universitas”, 2000
- Linde S.B., *Autobiografia z 1823 roku*, do druku przygotował i wstępem opatrzył M. Ptaszyk, Toruń 2000
- *Lustracja województw Prus Królewskich 1765*, t. 1: *Województwo pomorskie*, cz. 1: *Powiaty pucki i mirachowski*, wyd. J. Dygdała, (TNT „Fontes” t. 88), Toruń 2000
- Maussa H. de, *Un abbé en cavale – Journal des années 1789 – 1800*, texte établie, présenté et annoté par L. Secondy et D. Triaire, Nimes 1999
- *Parades extraites du Théâtre des Boulevards*, présentées et éditées par D. Triaire, Montpellier: Espaces 34, 2000

- Potocki S.K., *List cudzoziemca o Salonie 1787*, tłum. J. Guze, wyd. J. Polanowska, „Ikonotheka. Prace Instytutu Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego”, t. 14: 2000
- *Wiersze polityczne Sejmu Czteroletniego*, cz. 2: 1790 – 1792, z papierów E. Rabowicza opracowała K. Maksimowicz, Warszawa, Wydawnictwo Sejmowe, 2000

PRACE PROWADZONE PRZEZ CZŁONKÓW TOWARZYSTWA

Indywidualne

Aleksandrowicz Alina

- Ogrody Sybilli. Z problematyki kultury i literatury porobiorowej
- Edycja naukowa *Malwiny, czyli domyślności serca* Marii Wirtemberskiej (wstęp, komentarz edytorski)
- „Odmieńmy obyczaje”. Studia nad literaturą oświecenia

Aleksandrowska Elżbieta

- Monografia bibliograficzna „Monitora”
- Wstęp i suplement dokumentacyjny do edycji: *Publicystyka Monitorowa Ignacego Krasickiego* (t. 5 *Dzieł zebranych*)
- Opracowanie haseł oświeceniowych do edycji zbiorowej: *Dawni polscy pisarze. Słownik biobibliograficzny*, t. 2: 1- O [w druku], t. 3:
- Wiersze Melchiora Starzeńskiego - edycja i wstęp

Bartkiewicz Kazimierz

- Szlachta pogranicza śląsko-lubuskiego w świetle *Klasyfikacji* z 1718 roku

Betlej Andrzej

- Działalność architektoniczna oraz edukacja artystyczna jezuitów w XVII i XVIII wieku
- Osiemnastowieczne rękopiśmienne traktaty architektoniczne
- Twórczość architektów Walentego Haltmana i Marcina Urbanika

Bochenek-Franczakowa Regina

- Proza narracyjna drugiej połowy XVIII wieku

Borkowska-Bagińska Ewa

- Polska myśl humanitarna i przemiany procesu karnego w XVIII wieku

Bratuń Marek

- Michała Jerzego Wandalina Mniszcha zachodnioeuropejskie studia i podróże edukacyjne w latach 1762 -1768
- Vincenz Bernhard von Tschamer (1728 – 1778) w służbie Stanisława Augusta
- Elie Bertrand (1713 – 1797) i obraz Polski w *Encyklopedii* z Yverdon

Butterwick Richard

- Oświecenie w Polsce ok. 1730 – ok. 1830
- Sprawa duchowieństwa katolickiego na Sejmie Czteroletnim
- Stanisław August Poniatowski a Rousseau

Bystydzka Grażyna

- Opis krajobrazu w poezji i powieści angielskiej XVIII wieku

Chachulski Tomasz

- Edycja krytyczna twórczości Franciszka Karpińskiego
- Recepcja twórczości Jana Kochanowskiego w oświeceniu stanisławowskim

Cieński Marcin

- Powieść europejska XVIII wieku
- Ruiny i melancholia w literaturze XVIII i XIX wieku
- Polsko-niemieckie związki literackie w XVIII wieku
- Obraz Paryża w literaturze polskiego oświecenia

Ciesielski Tomasz

- Wojskowość i finanse koronne w czasach Augusta III

- Skarbowość litewska czasów saskich

Czeppe Maria

- Biskup Kajetan Sołtyk i jego rodzina

Czwórnóg-Jadczak Barbara

- Turnieje poetyckie epoki Księstwa Warszawskiego

Czubaty Jarosław

- Granice kompromisu i normy postępowania w życiu publicznym w postawach politycznych Polaków 1795 – 1830

- Polscy ochotnicy w armiach zaborczych 1795 – 1815

Czyż Antoni

- Poezje Antoniny Niemiryczowej – edycja krytyczna

Dębowski Marek

- Francuskie konteksty teatru polskiego w dobie oświecenia [praca w druku]

Doktór Roman

- Poetyckość w korespondencji Krasickiego

Dudziński Jarosław

- Rada Zastępcza Tymczasowa w Insurekcji Kościuszkowskiej 1794

Dukwicz Dorota

- Działalność posła rosyjskiego Ottona von Stackelberga w pierwszym okresie jego misji w Rzeczypospolitej

Dygdała Jerzy

- Spis urzędników miasta Torunia z lat 1650 - 1793

- Dzieje bezkrólewia 1733 roku. Polska w układzie sił europejskich

- Lustracja województw Prus królewskich 1765, t. I: Województwo pomorskie – wydawnictwo źródłowe

Friedrich Karen

- Historia Ziem Pruskich (t. I: 1454 - 1795)

- East looks West: East European Travel Writing (XVI – XX wiek)

Gierowski Józef

- Konfederacja tarnogrodzka

- Przygotowanie edycji korespondencji nuncjusza Benedykta Odescalchi-Erba (1712-1713)

- Rzeczpospolita w dobie złotej wolności 1648 – 1763 (w ramach wielotomowej *Historii Polski* wydawnictwa „Fogra”)

Goldberg Jakub

- Jewish Privileges in the Polish Commonwealth – edycja źródłowa (t.1-3 w druku)

- żyd i karczma w XVIII wieku

Goliński Zbigniew

- Ignacy Krasicki – edycja krytyczna pism literackich (poezja i proza)

- Kalendarz życia i twórczości Ignacego Krasickiego

Grobulska Barbara

- Republikanci dawni i nowi (w ramach pracy zespołowej: - Transformacja świadomości politycznej Polaków na przełomie XVIII i XIX)

Grześkowiak-Krwawicz Anna

- Koncepcje wolności w piśmiennictwie czasów stanisławowskich

Hamanowa Monika

- Przemiany mentalności pokolenia Polaków doby napoleońskiej

Hombek Danuta

- Czasopisma polskie XVIII wieku w perspektywie bibliologicznej

Janeczek Stanisław

- Komisja Edukacji Narodowej a religia

- Filozofia w szkołach KEN

Judkowiak Barbara

- Teatr i dramaty polski okresu saskiego

Juzoń Ewa

- Recepcja antyku w „Monitorze” stanisławowskim – dokumentacja i analiza zagadnienia

Kaczyński Paweł

- Podróżopisarstwo polskie czasów stanisławowskich
- Rokoko w literaturze i kulturze polskiej

Kadulska Irena

- Jezuicka Akademia Połocka na Białej Rusi (1812 – 1820)

Kaliszewski Wojciech

- Poezja okolicznościowa ostatniego bezkrólewia

Klimowicz Mieczysław

- Krytyczna edycja *Cudu albo Krakowiaków i Górali* Bogusławskiego
- Podstawowe problemy tekstologiczne *Cudu albo Krakowiaków i Górali*

Kosińska Urszula

- Sejm jesienny 1720 roku
- Polityka zagraniczna Augusta II w ostatnich latach wojny północnej

Kostkiewiczowa Teresa

- Oświecenie polskie w kontekście europejskim
- Krasicki – perspektywy badawcze
- Krasickiego listy z wierszami

Kowalewska Danuta

- Twórczość prozatorska Stanisława Doliwy Starzyńskiego
- Teoria Franciszka Mesmera w literaturze polskiej pierwszej połowy XIX wieku

Kriegseisen Wojciech

- Ewangelicy Korony i Wielkiego Księstwa Litewskiego za panowania Stanisława Augusta
- Rzeczpospolita w dobie upadku w oczach zachodnioeuropejskiej opinii publicznej
- Konfederacja tarnogrodzka i sejm 1717

Kufel Sławomir

- Edycja i opracowanie *Prozodii polskiej* i przekładów poetyckich Adama Jerzego Czartoryskiego
- Edycja i opracowanie *Dziennika* (1813 – 1817) Adama Jerzego Czartoryskiego
- Edycja i opracowanie powieści Adama Jerzego Czartoryskiego pt.: *Pan Sędzia Deluty*

Łossowska Irena

- Polskie oświeceniowe utopie literackie. Rekonesans (fragment monografii o powieści oświeceniowej)

Łukaszewicz Justyna

- Teatr Franciszka Zabłockiego wobec źródeł francuskich

Maciejewski Janusz

- Wczesna twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza

Maksimowicz Krystyna

- Poezja wobec wojny rosyjsko-tureckiej (1787 – 1792)

Matyaszewski Paweł

- Francuska myśl kontrewolucyjna XVIII i początków XIX wieku
- Myśl religijna, polityczna i filozoficzna Joseph'a de Maistre

Mazurkowa Bożena

- Poetycki dorobek Franciszka Zabłockiego
- Teksty ramowe w drukach polskich doby oświecenia
- Wiersze imieninowe z drugiej połowy XVIII wieku

Namowicz Tadeusz

- Życie umysłowe Królewca, Prus Wschodnich, ziem nadbałtyckich w świetle korespondencji

Johanna Georga Hamanna

- „Tabu w literaturze”. Seksualność człowieka w literaturze niemieckiej XVIII w.

Norkowska Aleksandra

- Stanisław August Poniatowski w poezji okolicznościowej lat 1764 – 1795
- Edycja krytyczna *Organów* T.K. Węgierskiego

Palkij Henryk

- Kancelaria Jana Szembeka
- Spisy posłów czasów saskich

Parkitny Maciej

- Świadomość historyczna Ignacego Krasickiego

Piotrowski Wojciech

- Twórczość literacka, naukowa i publicystyczna profesorów i absolwentów Gimnazjum i Liceum w Krzemieńcu w latach 1805 – 1831
- Twórczość równoległa. O debiutach literackich na ziemiach polskich w 1815 roku
- Teoria tragedii w polskich pracach teoretyczno-literackich i recenzjach prasowych lat 1800 – 1830

Pokrzywniak Józef Tomasz

- Opracowanie wydania krytycznego wszystkich komedii Krasickiego
- Franciszek Karpiński – pisarz konsekwentny
- Dymitra Michała Krajewskiego czytelnik oświecony. O kilku paradoksach erudycji Wojciecha Zdarzyńskiego
- Ignacy Krasicki w opracowaniach monograficznych

Polanowska Jolanta

- Polskie piśmiennictwo dotyczące sztuki ok.1750 – 1830
- Biogramy polskich artystów (malarze i rytownicy) ok. 1750 – 1830

Ptaszyk Marian

- Księgarskie prace Samuela Bogumiła Lindego

Puchowski Kazimierz

- Edukacja elit politycznych w kolegiach szlacheckich Rzeczypospolitej XVIII wieku

Pusz Wiesław

- Opracowanie edytorskie prozy Stanisława Starzyńskiego
- Twórczość środowiskowa i stosowana późnego oświecenia

Ratajczakowa Dobrochna

- Dzieje komedii polskiej (część poświęcona komedii w XVIII w.)

Rippel Rafał

- Sylwetka bohatera w polskiej powieści sentymentalnej
- Polska powieść sentymentalna
- Interpretacje osiemnastowiecznych utworów poetyckich

Rosset François

- Edycja dzieł wszystkich Benjamina Constant, Jana Potockiego, Pani de Stael
- Grupa Coppet
- Oświecenie szwajcarskie

Rozzak Stanisław

- Edycja korespondencji J.A. Załuskiego 1737 – 1742
- Pamiętnik cześnika inowrocławskiego Józefa Komierowskiego

Rutkowska Maria

- Terminologia teatralna w polskim oświeceniu
- Pamiętniki Józefa Kossakowskiego biskupa inflanckiego - edycja krytyczna

Ryba Janusz

- Krytyczna edycja listów Jana Potockiego do Marii z Rzewuskich Potockiej

Salmonowicz Stanisław

- Historia europejskiego prawa karnego XVIII wieku

- Epoka Terroru w czasie Rewolucji Francuskiej i jej reperkusje w Polsce w epoce Insurekcji Kościuszkowskiej

Skrzypek Marian

- Opracowanie drugiego tomu antologii: *700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1700 – 1830* (oświecenie stanisławowskie 1764 – 1795)

Skuncke Marie-Christine

- Kultura polityczna Szwecji 1766 – 1772

- Gustaw III a Stanisław Poniatowski

Stasiewicz Krystyna

- Elżbieta Drużbacka

- Proza Ignacego Krasickiego

- Wspomnienia o polskich uczonych – historykach nauki i kultury (m.in. Z. Libiszowska, Z. Libera, W. Voise, A.F. Grabski)

Stasiewicz-Jasiukowa Irena

- Kazimierz Narbutt. Studium nad rolą uczonego w Polsce okresu oświecenia

Szczepaniec Józef

- Bibliografia druków powstania kościuszkowskiego

- Józef Mejer – działalność w Warszawie 1786 – 1794

Ślusarska Magdalena

- Oświecenie wileńskie. Z problemów kultury literackiej w dobie stanisławowskiej

- Polsko-litewska edycja wyboru kazań Michała Franciszka Karpowicza

Timofiejew Artur

- Twórczość literacka i działalność publicystyczna Cypriana Godebskiego (1765 – 1809)

Tóth Ferenc

- La carrière diplomatique de François baron de Tott (1733 – 1793)

Treger Bronisław

- Życie i twórczość Franciszka Salezego Jezierskiego

- Edycja *Rzepichy* F.S. Jezierskiego

- Edycja *Satyr* Gracjana Piotrowskiego [z 1. Wójcickim]

Triaire Dominique

- Édition des Mémoires de Stanislas Auguste, d'après les manuscrits originaux

- Édition des Oeuvres de Jean Potocki [avec F. Rosset]

Ugniewski Piotr

- Stronictwo Stanisława Augusta

Walecki Waław

- Monografia *Historyi* Ignacego Krasickiego (cz. 2)

- Elementy utopii a science fiction w literaturze XVIII wieku

Wichrowska Elżbieta

- Kantorbery Tymowski, życie i twórczość

- Edycja pamiętników Antoniego Ostrowskiego

Wolska Barbara

- Krytyczna edycja *Satyr* Adama Naruszewicza

- Krytyczna edycja *Dzieł* Adama Naruszewicza

- Wstęp i opracowanie zasad wydania i opracowanie kilku utworów do edycji krytycznej wyboru wierszy Naruszewicza przygotowywanej przez studentów V roku filologii polskiej UL

- Rokokowe wiersze Naruszewicza i Stanisława Trembeckiego

- „W cukrowym listku ostre prawdy skryte” – obrona utworów okolicznościowo pochwalnych Adama Naruszewicza

Wołoszyński Ryszard W.

- Komisja Edukacji Narodowej w opiniach cudzoziemców

Wójcicki Jacek

- Recepcja poezji łacińskiej w Polsce

- Literatura okolicznościowa epoki napoleońskiej
- Edycja poezji Stanisława Konarskiego
- Edycja twórczości satyrycznej Gracjana Piotrowskiego [z B. Tregerem]

Zachmacz Zdzisław M.

- Poezja polityczna lat 1792-1795 – edycja krytyczna
- Wiersze Józefa Bielawskiego i uczestników bielawskiady – edycja krytyczna
- Poezja Jakuba Jasińskiego – edycja krytyczna

Zakrzewski Andrzej J.

- Idea wiecznego pokoju w poglądach Stanisława Leszczyńskiego
- Krytyczne wydanie *La voix libre ..* [z J. Pietrzak-Thebault]

Zatorska Izabella

- „Voyages” Maksymiliana Wiklinskiego i „Memoires et voyages” M.A. Beniowskiego, dwa dziwne spojrzenia na kolonie francuskie Oceanu Indyjskiego
- Dyskurs utopijny w literaturze francuskiej XVII – XVIII wieku

Zielińska Ewa

- Polityczne uwarunkowania funkcjonowania „sejmów wolnych” po pierwszym rozbiore Rzeczypospolitej

Zielińska Zofia

- Stosunki polsko-rosyjskie w czasach Augusta III i Stanisława Augusta

Zienkowska Krystyna

- „Nie ma braterstwa klęski, jest tylko braterstwo zwycięstwa”. Studium „Zdania o królu polskim” i „Uwag nad książką pod tytułem: O ustanowieniu i upadku Konstytucji 3 Maja” na tle przegranej wojny 1792 roku i upadku Insurekcji 1794 roku
- Kształtowanie postaw młodzieży przez elity szlachecko-magnackie w XVIII wieku

Ziętarska Jadwiga

- Przyjaźń w piśmiennictwie francuskim XVII i XVIII wieku

Żbikowska-Migoń Anna

- Historia książki doby oświecenia, ze szczególnym uwzględnieniem europejskich kontekstów książki polskiej i historii książki na Śląsku

Żbikowski Piotr

- Poezja polska w epoce oświeceniowo-romantycznego przełomu (1793 – 1830)

Żółtowska-Weintraub Maria Ewelina

- Edition critique des oeuvres de Jean Potocki
- Jean-Jacques Rousseau à Jean Potocki

Prace zbiorowe

- Przygotowanie pełnej edycji krytycznej okolicznościowej literatury politycznej czasów konfederacji barskiej (kieruje J. Maciejewski)
- Okolicznościowa literatura polityczna oświecenia (kieruje J. Maciejewski)

Tematy prac doktorskich powstających pod opieką członków Towarzystwa

- Auf der Suche nach „dem moralischen Stein der Weisen”. Die Auseinandersetzung mit der frühaufklärerischen Glückseligkeitsutopie in den Romanen Johann Karl Wezels (Ewa Grzesiuk, promotor T. Namowicz) [praca obroniona 19 stycznia 2001]
- Deutschland und die Deutschen im Werk litauischer Autoren aus Ostpreussen im 18. und 20. Jahrhundert (Alina Kuzborska, promotor T. Namowicz)
- Drukarnia Pillerów w polskiej kulturze literackiej Lwowa 1773 – 1800 (Halina Rusińska-Giertych, promotor J. Szczepaniec)
- Drukarnia Presserów w Lesznie 1716 – 1790 (Kamila Szymańska, promotor J. Szczepaniec)
- Drukarnia Wawrzyńca Mitzlera de Kolof w Warszawie 1757 – 1778 (Ewa Basara, promotor J. Szczepaniec)

- Dwa wieki sceny szkolnej gdańskiego kolegium jezuickiego (1600 – 1780) (Anna Lewicka-Wiktorek, promotor I. Kadulska)
- Funkcja tańca w oświeceniowym dramacie i teatrze (Anna Regalińska, promotor I. Kadulska)
- Jan Onoszko – poeta przełomu XVIII i XIX wieku (Dorota Samborska-Kukuć, promotor W. Pusz)
- Kasata zakonu jezuitów w literaturze, sztuce i publicystyce oświecenia (Agata Demkowicz, promotor P. Żbikowski)
- Książki i czasopisma literackie w świetle prospektów wydawniczych z XVIII i XIX wieku (Agnieszka Giermańska-Szlak, promotor D. Hombek)
- Kobiety pisarki w Szwecji 1720 – 1772 (Ann Ohrberg, promotor M-C. Skuncke)
- Kodeks Stanisława Augusta (Wojciech Szafranski, promotor E. Borkowska-Bagieńska)
- Kresy południowo-wschodnie w literaturze polskiego oświecenia (Anna Sójka, promotor B. Czwońóg-Jadczak)
- Legenda Księdza Marka w literaturze polskiej XVIII i XIX wieku (Katarzyna Sałkiewicz, promotor J. Maciejewski)
- Miejsce szkół pijarskich wśród innych szkół na ziemiach ruskich Korony w XVII – XVIII wieku (Teodozj Prysiażnyj, promotor I. Stasiewicz-Jasiukowa)
- Motyw śmierci w literaturze 1795 – 1830 (Robert Czop, promotor P. Żbikowski)
- O Józefie Koblańskim – zapomnianym poecie oświecenia (Zbigniew Tuta, promotor B. Wolska)
- O teatrze zawodowym w osiemnastowiecznym Gdańsku – wokół gdańskiego afisza teatralnego (Piotr Kąkol, promotor I. Kadulska)
- Opozycja liberalna w Szwecji w latach 1815 – 1830 (Andrzej Kosim, promotor B. Grochulska)
- Poetyka przestrzeni w powieściach Ann Radcliffe (Audrone Raskauskiene, promotor G. Bystydzieńska)
- Poezja religijna Christophera Smarta (Magdalena Ozarska, promotor G. Bystydzieńska)
- Poezja topograficzna XVII i XVIII wieku (Klaudia Łączyńska, promotor G. Bystydzieńska)
- Postaci biblijne w poezji i malarstwie Williama Blake’a (Małgorzata Łuczyńska, promotor G. Bystydzieńska)
- Późna twórczość poetycka Kazimierza Brodzinskiego (1825 – 1835) (Jolanta Kowal, promotor P. Żbikowski)
- Prasa Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVIII wieku (Regina Jakubenas, promotor T. Kostkiewiczowa)
- Prasa Księstwa Warszawskiego (Kazimierz Ossowski, promotor T. Kostkiewiczowa)
- Problematisierung der Schauspielkunst und der Schauspieler in Goethes *Wilhelm Meisters theatralische Sendung* (Marta Michaluk, promotor T. Namowicz)
- Recepcja Racine’a w polskim oświeceniu (Izabela Gawrońska, promotor I. Kadulska)
- Refleksja historyczna lat 1795 – 1830 o religii i Kościele w dziejach Polski (Martyna Deszczyńska, promotor B. Grochulska)
- Reklama książki w działalności drukarzy krakowskich epoki oświecenia (Michał Grzeszczuk, promotor D. Hombek)
- Rola języka w poezji Williama Blake’a (jako dialog z poglądami Johna Locke’a na rolę języka) (Eliza Borkowska, promotor G. Bystydzieńska)
- Opozycja antysapieżyńska w Wielkim Księstwie Litewskim na początku XVIII wieku i jej stosunki z Rosją (Przemysław Romaniuk, promotor W. Kriegseisen)
- Początki dominacji rosyjskiej w Polsce 1709 – 1714 (Jacek Nowicki, promotor Z. Zielińska)
- Spisy prenumeratorów XVIII wieku – analiza socjologiczna (Klaudia Socha, promotor D. Hombek)
- Szaniawski Konstanty Felicjan biskup krakowski (Stanisław Jędryka, promotor J. Gierowski)
- Świat teatru J.U..Niemcewicza (Ewa Szczepan-Thomas, promotor M. Klimowicz)
- Świat wartości w powieściach Anny Mostowskiej. W trosce o dobre obyczaje i obywatelską postawę czytelników (Agnieszka Śniegocka, promotor W. Pusz)

- Świat Wschodu w książkach szkolnych polskiego oświecenia (Michał Pędracki, promotor I. Stasiewicz-Jasiukowa)
- Twórczość Konstancji Benisławskiej na tle poezji religijnej oświecenia (Paweł Sarzała, promotor B. Wolska)
- Tymon Zaborowski. Poeta przełomu (Joanna Matemia, promotor P. Śbikowski)
- *Uwagi* Ignacego Krasickiego. Studia nad eseistyką pisarza (Eliza Gajzler, promotor T. Pokrzywniak)
- Wileńskie debiuty literackie lat 1800 – 1822 (Halina Czernianin, promotor P. Matuszewska)
- Wpływ bajek Ignacego Krasickiego na bajkopisarzy ukraińskich XIX wieku (Anna Petlak, promotor B. Wolska)

KONFERENCJE 2000

Między barokiem i oświeceniem – Olsztynek 6 – 8 września 2000, organizatorzy: Instytut Filologii Polskiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Instytut Historii i Archiwistyki UMK, Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie.

Tematem czwartego cyklicznego, interdyscyplinarnego i międzynarodowego spotkania (z udziałem badaczy z Włoch i z Litwy) były „Wojny i niepokoje czasów saskich”. Temat ten umożliwił przedstawienie nowych badań historykom, historykom kultury, mentalności, a także polonistom i germanistom. Plon dociekań okazał się nie tylko nowatorski, ale i bogaty (37 wystąpień). Przedmiotem oglądu były nie tylko wojny toczone w Rzeczypospolitej czasów Wettynów, zabiegi dyplomacji polskiej i obcej, przygotowania militarne, lecz także wpływ działań wojennych i towarzyszących im klęsk żywiołowych i zaraz na ówczesne życie obyczajowe, religijne, mentalność społeczną a także na literaturę. Otrzymaliśmy swoisty raport państwa pogrążonego w kryzysie, nie wybawionego od morowego powietrza, głodu, ognia i wojny, państwa dotkniętego wielkimi stratami ekonomicznymi i demograficznymi. Badanie wpływu sytuacji na postawy ludzi owych czasów z uwzględnieniem kronik zakonnych, sylw, pamiątek, gazetek, czyli materiałów mało dotąd penetrowanych oraz śledzenie mechanizmów obronnych wytwarzanych przez kulturę w czasach kryzysu okazało się bardzo ciekawe i odkrywcze źródłowo. Z bogatego programu konferencji można również zorientować się w ośrodkach badających czasy saskie. Na czoło wysuwają się Kraków (UJ, IH PAN),

Olsztyn (UWM, OBN) i Toruń (UMK).

[Krystyna Stasiewicz]

Sztuka na dawnych ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej – Kraków 22 – 23 września 2000, organizator: Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Była to już piąta sesja z cyklu poświęconego dziejom sztuki na kresach. Referaty dotyczyły głównie sztuki nowożytnej zachodniego kręgu kulturowego, choć znalazły się wśród nich także teksty dotyczące sztuki cerkiewnej, jak również rozważania poruszające problemy sztuki dziewiętnastowiecznej. Na wymienienie zasługują przede wszystkim wystąpienia: Marcina Zglińskiego (Warszawa) – „Prospekty organowe w dawnym województwie inflanckim”; Petera Volka (Monachium) – „Nieznane bożetka Jana Jerzego Pinsla; Jakuba Sito (Warszawa) – „Rzeźby ołtarzowe w Buczaczu a rzeźba lwowska ok. 1750 r.”; Andrzeja Baranowskiego (Warszawa) – „Zespół dominikański w Sejnach – analiza architektoniczno-urbanistyczna”; Tadeusza Bernatowicza (UW) – „Barokowe ogrody Radziwiłłów i ich twórcy”; Jerzego Paszendt SJ (Kraków) – „Kościół Św. Kazimierza w Wilnie”; Jerzego Kowalczyka (Warszawa) – „Wybrane problemy architektury późnobarokowej w archidiecezji lwowskiej”; Magdaleny Młodawskiej (Kraków) – „O grupie późnobarokowych palladianizujących kościołów na Ukrainie”; Józefa Skrabskiego (Kraków) – „Problematyka artystyczna kościoła Misjonarzy w Zastawiu”; Piotra Krasnego (Kraków) – „Katedra Św. Jura we Lwowie a tradycyjna architektura cerkiewna Rusi Czerwonej”; Serhija Jurczenki (Kijów) – „Zabytki architektury XVIII wieku w Gródku Berdychowskim (Podolskim)”. Dorobek konferencji zostanie opublikowany w kolejnym tomie wydawnictwa „Sztuka Kresów Wschodnich”.*

[Andrzej Betlej]

Co to jest oświecenie? – Obrzycko 17 – 18 października 2000, organizatorzy Pracownia Literatury Oświecenia IBL PAN i Instytut Filologii Polskiej UAM.

Sesja poświęcona była przedyskutowaniu sytuacji badań nad oświeceniem i współczesnej refleksji nad tym zjawiskiem, odznaczającej się zamętem pojęciowym i daleko idącą rozbieżnością opinii i ocen. W obradach uczestniczyło 40 badaczy z różnych ośrodków uniwersyteckich. Wygłoszono 6 referatów (T Kostkiewiczowa – „Co to jest oświecenie? – wprowadzenie do dyskusji”; K. Dmitruk – „Oświecenie – konteksty kulturowej zmiany”; S. Roszak – „Settecento czy Illuminismo – dylematy oświecenia w świetle najnowszych badań włoskich”; M Parkitny – „Oświeceniowa taksonomia, czyli kłopoty z paralaksą”; D. Ratajczakowa – „Pierwsze trzydziestolecie XIX wieku, jako czas przemian sztuki w liminalnym obszarze procesu kulturowego”; W Pusz – „Klasa klasyków”). Te obszernie wystąpienia stały się punktem wyjścia żywej i rozległej dyskusji, której uczestnicy odnosili się do funkcjonujących w publikacjach najnowszych poglądów na temat „oświecenia” i formułowali opinie na temat tych wątków i kierunków badań, które winny służyć wy precyzowaniu stanowisk i uściśleniu sądów o tym zjawisku. Podejmowano też kwestię sposobów uniwersyteckiego przekazywania wiedzy o „oświeceniu” jako przedmiocie dyskusyjnym, będącym ośrodkiem sporów naukowych i ideologicznych. Zwrócono uwagę na fakt, że posługiwanie się terminem „oświecenie” nie jest neutralne w dzisiejszej sytuacji, za każdym razem należy odnieść się do jakiegoś znaczenia nadanego temu słowu.

[Teresa Kostkiewiczowa]

Semaine Elie Bertrand – Yverdon-les-Bains 7 – 11 listopada 2000, organizatorzy: Biblioteka Publiczna i Muzeum miasta Yverdon.

Celem sesji naukowej było przypomnienie postaci Elie Bertranda (1713 – 1797) kalwińskiego pastora Kościoła francuskiego w Bernie, twórcy znanych dzieł geologicznych i mineralogicznych, przyjaciela i korespondenta luminarzy epoki (Voltaire, Maupertuis, Haller). Należał on do szesnastu europejskich akademii i stowarzyszeń naukowych, otrzymał tytuł radcy dworu od Stanisława Augusta, był nauczycielem i wychowawcą Michała i Józefa Mniszchów. Wstawił się także jako założyciel „Towarzystwa Ekonomicznego w Bernie” (1759) i autor sześćdziesięciu pięciu haseł z geologii, etymologii, botaniki, filozofii i teologii w „Encyklopedii” z Yverdon (1770 – 1780). Marek Bratuń (Wrocław) ukazał etap szwajcarskiej edukacji braci Mniszchów (1762 – 1765) i rolę Elie Bertranda, będącego ich preceptorem. Nadine Sommer (Genewa) przedstawiła dzieło helweckiego uczonego zatytułowane „Essai sur l’usage des montagnes” na tle oświeceniowych poglądów na naukę i religię. Laurent Droz (Lozanna) przybliżył jego działalność i zasługi dla miasta Yverdon. Jean Daniel Candaux (Genewa) nakreślił sylwetkę Elie Bertranda jako wybitnego Europejczyka. Po każdym wystąpieniu miała miejsce ożywiona dyskusja. Sesji towarzyszyły: koncert kameralny, zwiedzanie osiemnastowiecznych zabytków Yverdon oraz wystawa poświęcona Elie Bertrandowi.

[Marek Bratuń]

Zakład Historii Nauk Społecznych Instytutu Historii Nauki PAN zorganizował w roku 2000 cztery ogólnopolskie spotkania naukowe, dotyczące problematyki oświecenia. Pierwsze z nich koncentrowało się wokół referatu Ryszarda W. Wołoszyńskiego „Nauczyciele w Polsce XVIII w. Ludzie i problemy” uczestniczyli w nim specjaliści z historii oświaty, nauki i techniki z różnych ośrodków. Na kolejnym spotkaniu dyskutowano problemy poruszone przez Tadeusza M. Nowaka w wystąpieniu „Franciszka Paprockiego SJ praca o historii wojen i wojskowości polskiej, wydana w 1776 r.” Temat ten, dotychczas nieopracowany wywołał duże zainteresowanie wśród historyków wojskowości oraz nauk ścisłych. Trzecie spotkanie poświęcone było obrazowi starożytnego Wschodu w książkach szkolnych polskiego oświecenia. Orientalista Michał Pędracki przedstawił referat zatytułowany „Źródłowe podstawy opisu starożytnej Palestyny i Fenicji w książkach szkolnych polskiego oświecenia”. Jego zdaniem, ponieważ jedynym ludem starożytnego Wschodu z

okresu przed upadkiem Niniwy, którego dzieje można było w XVIII wieku analizować w sposób naukowy, byli – ze względu na dostępne ówczesne źródła – Hebrajczycy, wydaje się niestuszny lansowany w dotychczasowych opracowaniach wolterowski postulat zerwania z panmozaizmem w opisie dziejów staroorientalnych. Na czwartym posiedzeniu Irena Stasiewicz-Jasiukowa wygłosiła referat „Przeciw stereotypom w historii nauki. Casus: Kazimierz Narbutt Sch. P.”. Był to referat z cyklu tematycznego dotyczącego weryfikacji stereotypów w historii nauki. Cykl ten będzie kontynuowany.

[Irena Stasiewicz-Jasiukowa]

Stanisław Konarski – w trzechsetlecie urodzin – Warszawa 21 lutego 2001, zebranie naukowe zorganizowane przez Zakład Literatury i Kultury Dawnej Instytutu Literatury Polskiej Wydziału Polonistyki UW oraz Oddział Warszawski Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza.

Po wprowadzeniu Andrzeja Guzka, przedstawiającym ogólną charakterystykę postaci i dzieła Konarskiego wygłoszono następujące referaty: Anna Grześkowiak-Krwawicz – „Konarski – polityk”; Barbara Kryda – „Konarski – pedagog”; Jadwiga Ziętarska – „Konarski – filozof”, Organizatorzy przewidują publikację wystąpień oraz głosów w dyskusji.

[Jadwiga Ziętarska]

KONFERENCJE 2001

Ignacy Kraiski – pisarz i środowisko. W dwusetlecie śmierci – Olsztyn – Lidzbark Warmiński, 16 – 19 maja 2001, organizatorzy Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Ośrodek Badań im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie, olsztyńska Kuria Metropolitalna, Polskie Towarzystwo Badań nad Wiekami Osiemnastym

Międzynarodowa konferencja interdyscyplinarna dotycząca biografii, działalności publicznej i pisarstwa XBW, a także życia kulturalnego na Warmii i w środowisku lidzbarskim. Przewidziano 24 referaty historyków, badaczy dziejów Kościoła, historyków literatury, sztuki i muzyki. Materiały pokonferencyjne zostaną opublikowane w osobnym wydawnictwie.

Bellona, Klio, Kamena ... Literatura wobec wojen – Warszawa, 18 – 20 czerwca 2001, organizatorzy: Pracownia Literatury Okolicznościowej i Użytkowej Instytutu Literatury Polskiej UW wraz z Centralną Biblioteką Wojskową, Instytutem Badań Literackich PAN i Wojskowym Instytutem Historycznym.

Zakres chronologiczny konferencji obejmuje obszar od średniowiecza do pierwszej wojny, głos zabiorą historycy i literaturoznawcy polscy i zagraniczni. Wśród zgłoszonych referatów są między innymi dotyczące czasów saskich, drugiej połowy XVIII wieku (m. in. Wojna rosyjsko-turecka) i epoki napoleońskiej. Księgą pokonferencyjną będzie VII seria rocznika „Napis”.

Konferencja z okazji 250-tej rocznicy powstania Académie de Stanislas de Nancy, Nancy 17 – 19 2001, obradom przewodniczy prof. Laurent Versini.

Proponowane trzy grupy tematów: (1) historia Akademii, (2) jej miejsce ruchu umysłowym i artystycznym wieku oświecenia oraz (3) funkcjonowanie innych tego typu instytucji w Europie.

Royal Monuments and Urban Public Space in Eighteenth-century Europe, Leeds 9 – 10 marca 2002, organizator Henry Moore Institute.

Propozycje referatów (do 1000 słów) po angielsku można przysyłać do 30 września 2001 pod adresem Charlotte Chastel-Rousseau, Research Fellow, clo Liz Aston, Henry Moore Institute, 74 The Headrow, Leeds LS1 3AN, Wielka Brytania; e-mail: liz@henry-moore.ac.uk

La Représentation du mâle au XVIIIe siècle 16 – 18 września 2002, organizator Instytut Francuski w Londynie, zgłoszenia (po francusku) do lata 2001 pod adres elektroniczny:

Katherine.Astbury@warwick.ac.uk